

1. BİLSEL ULUSLARARASI DÜNYA BİLİM ve ARAŞTIRMA KONGRESİ 24-25 HAZİRAN 2023 - İSTANBUL

KONGRE KİTABI

EDİTÖRLER
DR. İLYAS ERPAY
DOÇ. DR. NECATİ SÜMER

<https://bilselkongreleri.com>

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

1st BİLSEL INTERNATIONAL WORLD SCIENCE AND RESEARCH CONGRESS

DATE and PLACE

24/25 JUNE 2023 ISTANBUL/TURKEY

GENERAL COORDINATOR

Azat KALİ

ORGANIZING COMMITTEE

Doç. Dr. Abdrasheva Banu
Doç. Dr. Necati Sümer
Doç. Dr. Seyithan CAN
Dr. İlyas ERPAY
Dr. Yılmaz Ulvi UZUN
Azat KALİ

PARTICIPANTS COUNTRY

**Albania/Algeria/Argentina/Azərbaycan/Bulgaria/Canada/Egypt
Ethiopia/France/Georgia/Hungary/India/Italy/İran
Kazakhstan/Malaysia/Morocco/North Macedonia/Pakistan/Romania/Tunisia/Vietnam**

ORGANIZATION

BİLSEL

<https://bilselkongreleri.com>

All rights of this book belong to BİLGESİNA. Without permission can't be duplicate or copied.

Authors are responsible both ethically and juridically

Release Date: 01 July 2023

Bu kitabın tüm hakları BİLGESİNA Yayınevine aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerden sorumludurlar.
Yayın Tarihi: 01 Temmuz 2023

ISBN: 978-625-99040-2-3

SCIENTIFIC COMMITTEE

- Prof. Dr. Abdullah ÖZBOLAT
Çukurova Üniversitesi -Türkiye
Prof. Dr. Aitkul MAKHAYEVA
Abai Kazakh National Pedagogical University -Kazakhstan
Prof. Dr. Arinova Olga
Karaganda Buketov University – Kazakhstan
Prof. Dr. Isak Froumin
Constructor University Bremen- Germany
Prof. Dr. Kargin Sergali
Karaganda Buketov University -Kazakhstan
Prof. Dr. Kehinde Clement Lawrence
Walter Sisulu University Butterworth Campus -South Africa
Prof. Dr. Natalia Shchukina
Tiraspol Shevchenko State University-Republic of Moldova
Prof. Dr. Roza Nurtazina
L.n. Gumilyov Eurasian National University – Kazakhstan
Prof. Dr. Sadhna Jain
University of Delhi -India
Prof. Dr. Süleyman DÖNMEZ
Akdeniz Üniversitesi-Türkiye
Prof. Dr. Süleyman GEZER
Hitit Üniversitesi-Türkiye
Prof. Dr. Yusuf ÖZKIR
Medipol Üniversitesi -Türkiye
Doç. Dr. Abdullah ALPEREN
Çanakkale Üniversitesi -Türkiye
Doç. Dr. Abdrasheva Banu
Karaganda Buketov University-Kazakhstan
Doç. Dr. Adem DOĞAN
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi – Türkiye
Doç. Dr. Akhmedova Feruza Medetovna
National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek – Uzbekistan
Doç. Dr. C. Vijai
Vel Tech Rangarajan Dr. Sagunthala R& D
Institute of Science and Technology, India
Doç. Dr. Dzhamalieva Gaziza
Karaganda Buketov University -Kazakhstan

- Doç. Dr. Erdal AYDOĞMUŞ
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi – Kırgızistan
- Doç. Dr. Hab. Elżbieta PATKOWSKA
University of Life Sciences -Poland
- Doç. Dr. Kanat Bazarbayev
Ahmet Yesevi Üniversitesi- Kazakistan
- Doç. Dr. Kendirbekova Zhanar
Karaganda Buketov University -Kazakhstan
- Doç. Dr. Mambetalina Aliya Saktaganova
L.N. Gumilyov Eurasian National University – Kazakhstan
- Doç. Dr. Mazhenova Rauan
Karaganda Buketov University -Kazakhstan
- Doç. Dr. Naseem AKHTER
Shaheed Benazir Bhutto Women University, Pakistan
- Doç. Dr. Necati SÜMER
Siirt Üniversitesi – Türkiye
- Doç. Dr. Nurlan Baigabylov
L.n. Gumilyov Eurasian National University – Kazakhstan
- Doç. Dr. Nurzyinat Toktorbekova
Osh State University – Kyrgyzstan
- Doç. Dr. Ramazan AKKIR
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi – Türkiye
- Doç. Dr. Seyithan CAN
Siirt Üniversitesi – Türkiye
- Doç. Dr. Yusuf Ziya GÖKÇEK
Marmara Üniversitesi – Türkiye
- Dr. Abid HUSSANAN
University of Education-Pakistan
- Dr. Ahmet AKTAŞ
Siirt Üniversitesi – Türkiye
- Dr. Bülent ŞEN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi – Türkiye
- Dr. İlker TÜRKMEN
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi – Türkiye
- Dr. İlyas ERPAY
Siirt Üniversitesi – Türkiye
- Dr. Kadir KÜÇÜKTOPUZLU
Siirt Üniversitesi - Türkiye
- Dr. Muhammad FAISAL
Allama Iqbal Open University-Pakistan
- Dr. Yılmaz Ulvi UZUN
Bitlis Eren Üniversitesi – Türkiye

İÇİNDEKİLER//CONTENTS

SOSYAL AVRUPA FİKRİ YAKLAŞIMINDA AVRUPA SOSYAL HAKLAR SÜTUNUNUN COVID-19 DÖNEMİNDEKİ ETKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME.....	17
İŞVERENLERİN GÖÇMEN İŞÇİ ÇALIŞTIRMASININ YASAL BOYUTU: 5510 SAYILI KANUN ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	26
LEGAL DIMENSIONS OF EMPLOYERS' EMPLOYMENT OF MIGRANT WORKERS: AN ASSESSMENT BASED ON LAW NO. 5510.....	27
SAĞLIK ÇALIŞANLARININ MARUZ KALDIĞI İŞ KAZALARI VE KORUNMA YOLLARI.....	37
TÜRKİYE'DEKİ EYT SİSTEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	51
ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKİYE'DE YOKSULLUK POLİTİKALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME (1938 – 1948).....	62
E-TİCARET SEKTÖRÜNDE UZAKTAN ve HİBRİT ÇALIŞMA ŞEKİLLERİNİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ARAŞTIRMA.....	64
ENGELLİLERE YÖNELİK SOSYAL POLİTİKAUYGULAMALARI VE KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ.....	86
KURAMSAL AÇIDAN SİYASAL TOPLUMSALLAŞMANIN DİNAMİKLERİ VE ETMENLERİ	97
DYNAMICS AND FACTORS OF POLITICAL SOCIALIZATION IN THEORETICAL PERSPECTIVE.....	98
SİYASAL KÜLTÜRÜN OLUŞMASINDA SİYASAL DEĞERLERİN ROLÜ	106
GÖÇ VE GÖÇMENLERİN BÖLGESEL KALKINMA ÜZERİNDEKİ ROLÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ	107
BEŞERİ SERMAYENİN SOSYAL POLİTİKA AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	118
EVALUATION OF HUMAN CAPITAL IN TERMS OF SOCIAL POLICY	118
ÇALIŞMA HAYATINDA “İNSANA YAKIŞIR İŞ” KAVRAMI VE SOSYAL POLİTİKA	123
THE CONCEPT OF “DECENT WORK” IN WORKING LIFE AND SOCIAL POLICY	123
DAHA AZ ÇALIŞMA ÜTOPYASI (WORK-LESS UTOPIA) VE TOPLUM 5.0 İLİŞKİSİ.....	128
PROFESYONEL FUTBOLCULARA UYGULANAN HIIT ANTRENMANLARIN BAZI VÜCUT KOMPOZİSYON VE DAYANIKLILIK DEĞERLERİNE ETKİSİ	138
FARKLI BRANŞLARDAKİ SPORCULARIN SÜRAT, SIÇRAMA, DENGE VE POSTURAL SALINIM DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ.....	150

AGGRESSION IN SPORTS SPECTATORS	153
MİNİK BASKETBOLCULARIN İZOMETRİK KUVVETLERİNİN FARKLI AÇILARDAKİ PROPRİOSEPSİYON DUYULARINA ETKİSİ.....	154
YÜZÜCÜLERDE YOĞUN ANTRENMAN PROGRAMININ SERUM MİNERAL DÜZEYLERİNE ETKİSİ.....	155
THE EFFECT OF INTENSIVE TRAINING PROGRAM ON SERUM MINERAL LEVELS IN SWIMMERS	156
DEVLET VE ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE İLGİLERİNİN ARAŞTIRILMASI (SAMSUN İLİ ÖRNEĞİ)	158
INVESTIGATION of STATE and PRIVATE EDUCATION INSTITUTIONS SECONDARY EDUCATION STUDENTS' INTERESTS in PHYSICAL EDUCATION and SPORTS LESSONS (SAMPLE of SAMSUN PROVINCE).....	159
SPORCULAR ÖZ ŞEFKAT KAVRAMINI NASIL ALGILIYOR? BİR METAFOR ÇALIŞMASI.....	166
10-12 YAŞ GRUBU ERKEK TAEKWONDO SPORCULARINDA 12 HAFTALIK CORE KUVVETİ EGZERSİZLERİNİN DİNAMİK DENGE VE CORE KUVVETİ ÜZERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI.....	168
EXAMINATION OF THE EFFECTS OF 12-WEEK CORE STRENGTH EXERCISES ON DYNAMIC BALANCE AND CORE STRENGTH IN 10-12 AGE GROUP MALE TAEKWONDO ATHLETES... 	169
SPOR HABERCİLİĞİ Mİ FUTBOL HABERCİLİĞİ Mİ? SPOR MEDYASINDA FUTBOL HEGEMONYASI.....	179
RASPBERRY PI İLE DC MOTORUN BULANIK MANTIK KONUM KONTROLÜ VE SIMULINK HARİCİ MODUNDA GERÇEK ZAMANLI İZLEME.....	189
FUZZY LOGIC POSITION CONTROL OF DC MOTOR WITH RASPBERRY PI AND REAL-TIME MONITORING ON SIMULINK EXTERNAL MODE.....	189
AISI 1020 ÇELİĞİNİN YÜZEY ÖZELLİKLERİNİN TIG YÜZEY ALAŞIMLAMA YÖNTEMİ İLE FEMO-SİC-FEB ÜÇLÜ SİSTEM İLE GELİŞTİRİLMESİ	196
ATIK SU ARITMA TESİSLERİ İÇİN YAPAY ZEKANIN ETKİSİNİN SWOT ANALİZİ İLE İNCELENMESİ	197
ANALYZING THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON WASTEWATER TREATMENT PLANTS THROUGH SWOT ANALYSIS.....	198
TURİSTİK DESTİNASYONLARIN ÇEVRESEL RİSK İLİŞKİLERİNİN BULANIK DEMATEL YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	208
EVALUATION OF THE ENVIRONMENTAL RISK RELATIONS OF TOURIST DESTINATIONS USING FUZZY DEMATEL METHOD.....	209

VİTROSERAMİK ELEKTRİKLİ OCAKLARDA ISITICI SABİTLEME BRAKETİNİN İKİ FARKLI TASARIM İÇİN MEKANİK ANALİZİ.....	219
MECHANICAL ANALYSIS OF THE HEATER FIXING BRACKET FOR TWO DIFFERENT DESIGNS IN VITROCERAMIC ELECTRIC COOKTOPS	220
KONVANSİYONEL ATIK SU ARITMA TESİSLERİNİN ENERJİ VE ARITMA VERİMLİLİKLERİNİN ARTTIRILMASI AMACIYLA REVİZYONU	227
DİYABET HASTALIĞININ TEŞHİSİNDE MAKİNE ÖĞRENME ALGORİTMALARINA ÖZNİTELİK SEÇİM VE HİPERPARAMETRE OPTİMİZASYON YÖNTEMİNİN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI.....	228
INVESTIGATION OF THE EFFECT OF FEATURE SELECTION AND HYPERPARAMETER OPTIMIZATION METHOD ON MACHINE LEARNING ALGORITHMS IN THE DIAGNOSIS OF DIABETES	229
TİPİK PORTLAND ÇİMENTOSU BİLEŞENİ OLAN KLİNKERİN ÇİMENTONUN BASINÇ DAYANIMINA OLAN ETKİSİNİN REGRESYON ANALİZİ VE YAPAY SİNİR AĞLARI YÖNTEMİ İLE KIYASLANMASI.....	239
COMPARISON OF THE EFFECT OF CLINKER, A TYPICAL PORTLAND CEMENT COMPONENT, ON THE COMPRESSIVE STRENGTH OF CEMENT WITH REGRESSION ANALYSIS AND ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS METHOD.....	240
TÜRK MOTİFLERİNİN ERKEK GİYİM MODASINA YANSIMALARI: ÇİNTEMANİ ÖRNEĞİ ...	249
REFLECTIONS OF TURKISH MOTIVES ON MEN'S CLOTHING FASHION: THE CASE OF CİNTEMANİ.....	250
ALMG3/SİCP KOMPOZİT MALZEMELERİN OTOMOTİV FREN SİSTEMLERİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ	251
TOPLAM KARIŞIM RASYONU SİLAJLARININ FERMENTASYON ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ.....	253
INVESTIGATION OF BIOLOGICAL CONTROL POSSIBILITY OF <i>COLLETOTRICHUM GLOESPORIOIDES</i> (PENZ) PENZ & SACC, USING BACTERIAL BIOCONTROL AGENTS	255
THYME ESSENTIAL OIL: AN EFFECTIVE AND SAFE NATURAL SOLUTION FOR COMBATING <i>PENICILLIUM DIGITATUM</i>	257
CIMMYT KÖKENLİ EKMEKLİK BUĞDAY GENOTİPLERİNİN AŞIRI KURAK GEÇEN SEZONDA PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	259
EKMEKLİK BUĞDAY GENOTİPLERİNİN KURAK KOŞULLARDA ADAPTASYON KABİLİYETLERİNİN BELİRLENMESİ.....	267
ÜLKEMİZDE GÖRÜLEN BAZI ÖNEMLİ SARIMSAK HASTALIKLARI VE ZARARLILARI*	275

SOME IMPORTANT GARLIC DISEASES AND PESTS IN OUR COUNTRY*	275
FARKLI FOSFOR SEVİYELERİNİN ÇAYIR DÜĞMESİ (<i>Poterium sanguisorba</i>) BİTKİSİNDE TOHUM VERİMİ VE BAZI VERİM ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ	293
GÖLGEDE YETİŞTİRİLEN KETEN (<i>Linum usitatissimum</i>) BİTKİSİNDE FARKLI AZOT SEVİYELERİNİN VERİM VE BAZI VERİM ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ	299
A NEW DRONE DESIGN FOR AGRICULTURAL SPRAYING	305
TARIMSAL İLAÇLAMA İÇİN YENİ BİR DRON TASARIMI	306
THE RECYCLING OF CARBONLESS PAPERS AND THE CHALLENGES ENCOUNTERED IN THIS PROCESS	311
TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLERİN ORGANİK HAYVANCILIKTA KULLANIMI	312
DİGİTALİZATİON OF THE LABOR MARKET (ON THE EXAMPLE OF KAZAKHSTAN)	313
MIGRATION PROCESSES IN THE BORDER ZONES BETWEEN RUSSIA AND KAZAKHSTAN (ON THE EXAMPLE OF OMSK AND NORTHERN KAZAKHSTAN)	320
IMPACT AND CONSEQUENCES EXPLORING THE CONCEPTS QUALITY OF LIFE AND SOCIAL POLICY: A LITERATURE OVERVIEW	321
PEDAGOGICAL SIGNIFICANCE OF STUDYING THE HISTORY OF THE ZHETYSU TATARS OF THE LATE 19TH AND EARLY 20TH CENTURIES	327
ЖЕТИСУЛЫҚ ТАТАРЛАРДЫҢ АЙМАҚТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНА ҚОСҚАН ҮЛЕСІ (XIX ҒАСЫРДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫ МЕН XX ҒАСЫР БАСЫ)	328
LATIN AMERICA ALTERITY AND DEMOCRACY	329
LYRICAL AND MONUMENTAL IN BOOK ILLUSTRATIONS BY THE MOLDOVAN VISUAL ARTIST IGOR VIERU	330
EFFICIENCY OF WEB-BASED, COMPUTER AND MOBILE SOFTWARE APPLICATIONS IN FACILITATING TEACHING AND LEARNING OF CHEMICAL CONCEPTS	332
SOVYET İŞGALI SIRASINDA AZERBAIJAN'IN YER ADLARI	334
ТҮРКІСТАН ҰЛТ-АЗАТТЫҚ ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ ҚАРУЛЫ КҮРЕС КЕЗЕҢІ	335
KADINLARA YÖNELİK İŞ HAYATI MOBBİNGİNİ 170 NUMARALI HATTI ARAYANLARIN İSTATİSTİK VERİLERİ ÜZERİNDEN İNCELEMELER	336
KIRIK CAMLARIN ÖRGÜTLERE YANSIMASININ SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: SANAYİ SEKTÖRÜNDE BİR ÇALIŞMA	338

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SORUNUNA ALTERNATİF BİR KAMU POLİTİKASI ÖNERİSİ: ÇEVRE VERGİLERİ.....	341
BİR DEMOKRASİ SORUNU OLARAK ÇOĞUNLUĞA HÜKME DEN BASKIN AZINLIKLAR	343
YÖNETİM PRENSİPLERİ VE YÖNETİMDE ÖNCELİKLE KARAR VERME.....	345
ELEŞTİREL KURAM EKSENİNDE LOUIS ALTHUSSER'DE DEVLET, İDEOLOJİ VE HUKUK .	346
TÜRKİYE'DE COVID-19 VE KRİZ YÖNETİMİ KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ.....	359
KAMU AÇIKLARININ NEDENLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	381
YENİ MEDYA VE BEDENSEL POZİTİVİZM.....	382
DETECTION AND CLASSIFICATION OF INVENTORY PHOTOGRAPHS IN THE ENERGY SECTOR USING COMPUTER VISION AND DEEP LEARNING	397
NATURAL LANGUAGE PROCESSING BASED SENTIMENT ANALYSIS FROM REVIEWS FOR E-COMMERCE PRODUCTS.....	404
MACHINE LEARNING BASED CASH AMOUNT FORECASTING MODELS FOR BANK ACCOUNTS.....	409
IMAGE BASED PRODUCT CATEGORIZATION USING DEEP LEARNING FOR E-COMMERCE PLATFORMS	415
AN AUTOMATED PLANNING AND PERFORMANCE EVALUATION SOFTWARE FOR COIL SLITTING PROCESS.....	422
MACHINE LEARNING AND STATISTICAL MODELS FOR MARKET CLEARING PRICE PREDICTION.....	429
ACADEMICS' CAPTIVATING PROBATION AREA: DISABILITY STUDIES AS A SIGNIFICANT PART OF SOCIAL SCIENCES.....	436
İ.NƏSİMİNİN POETİK DİLİNDƏ İŞLƏNMİŞ, LAKİN MÜASİR DİL BAXIMINDAN ARXAİKLƏŞƏN KÖMƏKÇİ NİTQ HİSSƏLƏRİ.....	442
AŞIQ MİKAYIL AZAFLI POEZİYASINDA TƏKRARLARIN BƏDİİ FUNKSİYASI.....	453
CONSTRUCTION MODELS OF SENTENCES IN DISCOURSE STYLES IN THE ALBANIAN LANGUAGE	465
SCHOOL BULLYING AND ITS PSYCHOSOCIAL DERIVATES	474
VACUUM CARBOTHERMAL SYNTHESIS OF TIB₂.....	483

HİDROJEN ÜRETİMİ İÇİN ALÜMİNYUM HİDROLİZİNİN FARKLI ÇÖZÜCÜLERDE ARAŞTIRILMASI.....	491
B VİTAMİNLERİNİN SARS COV-2 OMİCRON VARYANTI SPIKE PROTEİNİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN <i>IN SILİKO</i> BİR YAKLAŞIMLA DEĞERLENDİRİLMESİ.....	492
FABRICATION AND CHARACTERIZATION OF TB-SM-GD CO-DOPED BI ₂ O ₃ ELECTROLYTES FOR INTERMEDIATE TEMPERATURES	504
BİOLOJİ REKULTİVASİYADA YONCA BİTKİSİNİN ƏHƏMİYYƏTİ.....	506
BİOLOJİ REKULTİVASİYADA YONCA BİTKİSİNİN ƏHƏMİYYƏTİ.....	511
РЕЗЮМЕ ЗНАЧЕНИЕ ЛЮЦЕРНЫ В БИОЛОГИЧЕСКОЙ РЕКУЛЬТИВАЦИИ.....	512
IMPORTANCE OF ALFALFA IN BIOLOGICAL RECULTIVATION	513
UÇUŞ KONTROL YAZILIMI OLUŞTURULMASI ve ANALİTİK SONUÇLAR İLE SINAMA.....	514
COVID-19'UN HAVACILIK SEKTÖRÜNDE YOLCU SAYISI ÜZERİNE ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	515
IMPACT OF COVID-19 ON PASSENGER NUMBER IN AVIATION INDUSTRY: TÜRKİYE EXAMPLE.....	516
BİYOBOZUNUR VE ANTİMİKROBİYAL GIDA AMBALAJ MATERYALLERİNDEKİ SON GELİŞMELER.....	530
AHŞAP MALZEME UYGULAMALARINDA FAZ DEĞİŞTİREN MALZEMELERİN KULLANIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME	531
GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE KENTSEL KATI ATIK YÖNETİMİ İÇİN DÖNGÜSEL EKONOMİ YAKLAŞIMI: BANGLADEŞ ÖRNEĞİ	532
CIRCULAR ECONOMY APPROACH IN MUNICIPAL SOLID WASTE MANAGEMENT FOR DEVELOPING COUNTRIES: CASE STUDY OF BANGLADESH.....	533
VC'DEN ÜRETİLMİŞ TÜPLERİN BÜKÜM NOKTALARINDA MEYDANA GELEN KİNK OLUŞUMUNUN İNCELENMESİ.....	544
KOMPOZİT SANDVIÇ PANELLERİN ŞEKİLLENDİRİLEBİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ.....	545
KAYSERİ İLİ TURBA ZEMİNLERİNİN İKİNCİL SIKIŞMA İNDİSLERİNİN TANIMLANMASI ..	572
MAGNET TEKNOLOJİSİ İÇİN SOL-JEL TEKNİĞİ İLE AG ŞERİTLER ÜZERİNE YENİ YÜKSEK SICAKLIK TB ₂ O ₃ -ZRO ₂ YALITKAN KAPLAMALARIN ÜRETİLMESİ	574
BİLGİSAYAR DESTEKLİ ENDÜSTRİYEL TASARIM PROBLEMLERİNİN YAZILIM ODAKLI TESPİTİ VE UZMAN SİSTEM YAKLAŞIMIYLA ÇÖZÜM PROSEDÜRÜ GELİŞTİRİLMESİ	575

SOFTWARE-BASED DETECTION OF COMPUTER AIDED INDUSTRIAL DESIGN PROBLEMS AND DEVELOPMENT OF A SOLUTION PROCEDURE THROUGHOUT EXPERT SYSTEM APPROACH.....	576
TÜRK MOTİFLERİNİN ERKEK GİYİM MODASINA YANSIMALARI: ÇİNTEMANİ ÖRNEĞİ ...	592
REFLECTIONS OF TURKISH MOTIVES ON MEN'S CLOTHING FASHION: THE CASE OF CİNTEMANI.....	593
NANO BOYUTTA TOZ KATKILI EPOKSİ REÇİNE MALZEMENİN MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ.....	594
MULTİ OBJECTİVE OPTİMİZATİON OF A MİCRO CHANNEL HEAT SİNK	595
GES GÜÇ ÜRETİMİNİN DERİN ÖĞRENME TABANLI TAHMİN MODELİ TEST SONUÇLARI .	596
DEEP LEARNING BASED PREDİCTION MODEL	596
TEST RESULTS OF GES POWER GENERATİON	596
THE USE OF ALCOHOL MIXTURES (ETHANOL-ISOPROPANOL-ISOBUTANOL-DIETHYL ETHER) FOR THE REDUCTION OF VİBRATİON AND NOİSE EMISSIONS IN DİESEL ENGINES	601
SAF VE %0.1 Bİ KATKILI ZNO ARAYÜZEY TABAKALI AL/P-Sİ FOTODİYOTLARIN ELEKTRİK ÖZELLİKLERİNİN AKIM-VOLTAJ (I-V) KARAKTERİSTİKLERİ KULLANILARAK KARANLIK VE İŞIK ALTINDA İNCELENMESİ.....	613
ADLİ YAŞ TAHMİNİNE YÖNELİK WEB OF SCİENCE VERİTABANINDA YER ALAN ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARIN BİBLİOMETRİK ANALİZİ	614
HEMŞİRELİK VE EBELİK ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN STRESİN YAŞAM DOYUMU VE İYİLİK HALİ ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....	625
NÖROİNFLAMASYONDA MİKROGLİA HÜCRELERİNİN ROLÜ	628
ASİRİN VE VİTAMİN E'NİN FARELERDE KARACİĞER TOTAL SÜPEROKSİT DİSMUTAZ VE KATALAZ AKTİVİTELERİNE ETKİLERİ.....	630
THE EFFECTS OF ASİRİN AND VİTAMİN E ON TOTAL LİVER SUPEROXİDE DİSMUTASE AND CATALAZ ACTIVİTİES IN MİCE	631
THİAMETHOXAM TOKSİSİTESİNİN <i>Oreochromis niloticus</i> SOLUNGAÇ DOKUSUNDA ASETİLKOLİNESTERAZ ENZİM AKTİVİTESİNE ETKİLERİ	637
EFFECTS OF THİAMETHOXAM TOXİCİTY ON ACETHYLCHOLİNESTERASE ENZYME ACTİVİTY IN <i>Oreochromis niloticus</i> GİLL TİSSUE.....	637
<i>Oreochromis niloticus</i> KARACİĞER DOKUSUNDA PROPİCONAZOLE TOKSİK ETKİSİNİN GLUTATYON VE LİPİD PEROKSİDASYONU DÜZEYLERİNDE OLUŞAN DEĞİŞİMLER	642

CHANGES IN GLUTATHIONE AND LIPID PEROXIDATION LEVELS OF TOXIC EFFECTS OF PROPICONAZOLE ON <i>Oreochromis niloticus</i> LIVER TISSUE	642
POSTMODERN SANATIN RESME ETKİLERİ ÜZERİNE FELSEFİ BİR İNCELEME	648
GAZALİ'NİN ÖZGÜRLÜK VE FELSEFEYE OLUMSUZ YAKLAŞIMINA DAİR BİR DEĞERLENDİRME	649
TÜRK TARIMSAL FAALİYETLERİNİN TÜRK RESMİNE YANSIMALARI*	655
THE REFLECTIONS OF TURKISH AGRICULTURAL ACTIVITIES	655
IN TURKISH PAINTING.....	655
HERAT TİMURLU DÖNEMİNİN SANAT ATÖLYESİ: BAĞ-I SEFİD.....	669
SOCIETAL DEVELOPMENT OF AZERBAIJAN IN THE ERA OF HEYDAR ALIYEV	679
AFRICA AND THE INDIAN DIASPORA: AN EMPHASIS OF SOFT POWER DIPLOMACY	687
GÖÇ, SOSYALLEŞME, UYUM VE DİN: ALMANYA ÖRNEĞİ.....	688
CƏLİL MƏMMƏDQULUZADƏ: “MOLLA NƏSREDDİN” DƏRGİSİNDƏ 1906-1907-Cİ İLLƏR İSTANBUL XƏBƏRLƏRİ.....	690
BALKANLARDA OSMANLI AVLU KÜLTÜRÜNE İKİ ÖRNEK: KOSOVA-PRİZREN EMİN PAŞA KÜLLİYESİ ve ARNAVUTLUK-TİRAN ETHEM BEY CAMİİ.....	707
AZƏRBAYCAN TƏHSİL SİSTEMİNDƏ BEYNƏLXALQ ƏLAQƏLƏRİN İNKİŞAFI	717
ALI TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İDARƏ OLUNMASINDA MÜASİR TƏLİM TEXNOLOGİYALARINDAN İSTİFADƏ	723
DIFFERENT APPROACHES IN EDUCATION - ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF DISTANCE EDUCATION	728
TANRININ GÖNDƏRDİYİ XİLASKAR – MUSTAFA KAMAL ATATÜRK	734
ERGENLİK DÖNEMİNDE BAĞLANMANIN ANNE-BABA TUTUMLARI VE CİNSİYET ÖZELLİKLERİ İLE LİDERLİĞE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	741
AKRAN ZORBALIĞININ ERGEN İNTİHARLARINDAKİ ROLÜ.....	742
NARSİSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN BEDENSEL NESNELEŞTİRME İLE İLİŞKİSİ	744
APPLICATION OF CURRICULUM PRINCIPLES AND TYPES OF KNOWLEDGE IN FINE ARTS TEACHING METHODOLOGY.....	746
DİŞ HEKİMLİĞİNDE GÜMÜŞ DİAMİN FLÖRÜR KULLANIMI	753

ANESTEZİ UYGULAMALARININ AMELİYAT SONRASI OLUŞAN MİDE BULANTISI VE KUSMAYA ETKİSİ.....	754
BÖBREK NAKLİ SONRASI ERKEN DÖNEM ENFEKSİYON RİSKİ	756
KENEVİR BİTKİSİNİN TIPTA KULLANIMI	758
YAPAY ZEKA İLE LUMBAR OMURLAR ARASI MESAFE VE LUMBAR LORDOZUN CİNSİYET TAYİNİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ	768
NADİR BİR PELVİK KİTLE : HEPATOSELÜLER ADENOM VAKA SUNUMU	770
PRENATAL 11-14 HAFTA ULTRASONU	771
ARF SAYISAL YARIGRUPLARIN YAPIŞTIRILMASI VE İDEALLERİ.....	772
THE INFLUENCE OF THERMAL RADIATION AND CHEMICAL REACTION ON MHD MICROPOLAR FLUID IN THE PRESENCE OF HEAT GENERATION/ ABSORPTION.....	776
ASYMPTOTIC BEHAVIOR OF THE SOLUTION OF THE INTEGRO-DIFFERENTIAL DIRAC OPERATOR WITH PARAMETER POLYNOMIALLY DEPENDENT ON THE BOUNDARY CONDITIONS.....	777
ОБ ОДНОЙ КРАЕВОЙ ЗАДАЧЕ ДЛЯ ОПЕРАТОРНО – ДИФФЕРЕНЦИАЛЬНЫХ УРАВНЕНИЙ ВТОРОГО ПОРЯДКА.....	780
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ON KÖK DEĞERİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE ÖĞRETİRKEN KULLANDIKLARI DEĞER ÖĞRETİMİ YAKLAŞIMLARININ TESPİT EDİLMESİ	788
DETERMINING THE VALUE TEACHING APPROACHES USED BY SCIENCE TEACHER CANDIDATES WHILE TEACHING THE TEN ROOT VALUES TO SECONDARY SCHOOL STUDENTS	789
A COMPARATIVE STUDY ONTO THEME BASED CRITICAL THINKING INTRODUCTION PARAGRAPHS BY CHATGPT AND 2ND GRADE ELL STUDENTS	793
CHATGPT VE İNGİLİZ DİLİ EDEBİYATI 2.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TEMA TEMELLİ ELEŞTİREL DÜŞÜNME GİRİŞ PARAGRAFLARININ KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMASI	794
EMPLOYING ENGLISH SONGS AS A TOOL TO EMPOWER LEARNERS' FOREIGN LANGUAGE SKILLS AND MOTIVATION IN CLASSES	808
2018-2023 YILLARI ARASINDA BİLİŞSEL ESNEKLİK KAVRAMINI KONU EDİNİP BAŞLIĞINDA BU KAVRAMA YER VEREN YÜKSEK LİSANS TEZLERİNİN İNCELENMESİ	816
AN EXAMINATION OF MASTER'S THESIS WHICH WAS THE CONCEPT OF COGNITIVE FLEXIBILITY BETWEEN 2018-2023 AND WHICH INSIDE THIS CONCEPT IN THE TITLE	817

“IMPACT OF BROKEN FAMILIES ON PERSONALITY DEVELOPMENT OF THEIR CHILDREN”	829
MOTHERS' PUNISHMENT STYLES FOR THEIR CHILDREN: A QUALITATIVE STUDY	830
İSTİSMAR VE İHMAL EDİCİ EBEVEYNLİK	831
HİSTOMORFOLOJİK ANALİZİNİN KOMERCİYEL YEMEK EKİLEMLERİNİN LAYAN HENİN DİJESTİF SİSTEMİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	832
KATARAKT AMELİYATLARINDAN SONRA BAŞLANAN ANTİBİYOTİK KLİ GÖZ DAMLALARI, 1 AY İÇİNDE YAPILAN DİĞER GÖZÜN KATARAKT AMELİYATI İÇİN DE KULLANILABİLİR Mİ?	833
ANİ GÖRME KAYBI İLE BAŞVURAN ve KRANİOFARİNGİOMA TANISI ALAN ÇOCUK HASTA	840
A CHILD PATIENT, APPLYING WITH SUDDEN LOSS OF VISION AND DIAGNOSED WITH CRANIOPHARYNGIOMA	841
TEDAVİYE DİRENÇLİ MAJOR DEPRESİF BOZUKLUĞU OLAN BİR KIZ ERGEN HASTADA AGOMELATİN KULLANIMI	846
RİSPERİDON TEDAVİSİNE BAĞLI RETROGRAD EJEKÜLASYON VE OLANZAPİN TEDAVİSİNE BAĞLI GÖRME BULANIKLIĞI VE KİLO ALIMI GELİŞEN BİPOLAR 1 BOZUKLUK TANILI BİR ERKEK ERGEN HASTADA ZİPRASİDON KULLANIMI	849
YENİ TİP KORONAVİRÜS VE APANDİSİT: İLİŞKİLİ Mİ, DEĞİL Mİ?	852
COVID-19 AND APPENDICITIS: RELATED OR NOT	853
FUTBOLDA YARALANMALAR VE BESLENME	861
İNNOVASYON, TEKNOLOJİ KABUL MODELİ VE ÇALIŞANLAR İLİŞKİSİ TEORİK BİR İNCELEME	862
BARTIN İLİ ULUS İLÇESİ TURİZM POTANSİYELİ SWOT ANALİZİ İLE BELİRLENMESİ	876
ANALYZING THE DETERMINANTS OF TOURIST SATISFACTION IN LOCAL CUISINE RESTAURANTS IN POST-COVID-19 PARIS	890
TOKİ KONUTLARININ MİMARİ PROJE YARIŞMALARI ÇERÇEVESİNDE UYGULANAN PROJELER ÜZERİNDEN İRDELENMESİ	921
EXAMINATION OF TOKİ HOUSING ON THE PROJECTS IMPLEMENTED WITHIN THE FRAMEWORK OF ARCHITECTURAL PROJECT COMPETITIONS	922
TURİST REHBERLİĞİ MESLEĞİNDE NADİR DİL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	923
HALAL TOURISM DEVELOPMENT POTENTIAL IN INDONESIA	924

THE POSITION OF THE PERSIAN GULF REGIONAL MUSEUM IN INTRODUCING THE CULTURE AND CIVILIZATION OF SOUTHERN IRAN	925
GENERAL ISSUES ABOUT STATE ENTERPRISES UNDER THE LAW OF VIETNAM.....	936
BANKRUPTCY LAWS FOR INDIVIDUALS IN VIETNAM AND THE DIRECTION OF PERFECTION	944
PROVISIONS OF VIETNAMESE LAW ON PENALTIES FOR BREACH OF CONTRACT, CURRENT STATUS AND DIRECTION OF COMPLETION	951
SUBJECTS OF VIETNAMESE BANKRUPTCY LAW CURRENT SITUATION AND DIRECTION OF COMPLETION.....	958
ORTODOKS İNANANLARIN KİTAP KÜLTÜRÜNDE TİCARETİN ROLÜ 16. YÜZYILDA POLONYA-LİTVANYA TOPLULUĞU'NDA.....	968
ACTIVITIES OF CONSULATES IN BUSHEHR AS THE MOST IMPORTANT PORT OF IRAN DURING THE QAJAR PERIOD.....	972
TRADITIONAL TECHNIQUES OF SEARCH, FINDING, REAR, AND HARVEST OF ASIAN GIANT HORNET (<i>VESPA MANDARINIA SMITH</i>) AND ITS SOCIO-ECONOMIC PERSPECTIVE ON PHEK DISTRICT OF NAGALAND, NORTH EAST, INDIA.....	980
ABIGAIL THE WIFE OF NABAL AND MISCONCEPTION OF FEMINIST IDEOLOGIES BY AFRICAN WOMEN.....	989
AN INVESTIGATION ANALYSIS OF THE WEDDING RITUALS IN PESHAWAR UNDER ISLAMIC TEACHINGS.....	990
TRUTHFULNESS AND UPRIGHTNESS ARE THE MOST EFFECTIVE APPROACHES TO SUSTAIN HARMONY AND SOLIDARITY WITHIN THE SOCIETY	991
NUMERICAL FEASIBILITY EVALUATION OF EMI TECHNIQUE FOR CRACK DETECTION IN BEARING PLATE.....	992
PRELOAD ESTIMATION IN BOLTED JOINT USING DEEP LEARNING AND ELECTROMECHANICAL IMPEDANCE	993
USİNG JAPANESE HAİKU AND KOREAN SİJO TO TEACH ABOUT CULTURES	994
THE TEACHİNG PROFESSİON: THE SALARY QUESTİON	1004
KSOOR OF SAHARAN REGİONS: THE ARCHİTECTURE AND CULTURE OF CONSTRUCTION OF A UNİQUE HERİTAGE	1013
NUMERICAL STUDY OF THE BİAXIAL BEHAVİOR OF STRAIN-İNDUCED CRYSTALLİZABLE POLYETHYLENE TEREPHTHALATE-CLAY NANOCOMPOSİTES	1014

NUMERICAL ANALYSIS OF MICROMECHANICAL MODELING OF THE BIAXIAL DEFORMATION : PHASE TRANSFORMATION IN POLYETHYLENE TEREPHTHALATE	1015
EFFECT OF THE AGE ON THE WILLINGNESS TO CONSUME ORGANIC FOOD IN THE FUTURE: TURKISH'S AND ALGERIANS PERSPECTIVE	1016
THE EXAMINATION OF DACIA COMPETITIVENESS IN THE EUROPEAN'S ELECTRIC VEHICLE MARKET	1017
EFFECT OF EDUCATIONAL LEVEL ON THE WILLINGNESS TO PAY FOR ORGANIC FOOD IN THE FUTURE: TURKISH'S AND ALGERIANS EXPERIENCE.....	1018
ELECTRONIC PAYROLL SYSTEM IN THE INFORMATION TECHNOLOGY INDUSTRY	1019
HYBRID WORK MODEL IN THE INFORMATION TECHNOLOGY INDUSTRY IN INDIA	1020
THE MARITAL ISSUES IN PAKISTAN TURNS OUT TO BE HIGH A SURVEY BY DR FAISAL	1022
THE CURRENT STAGES OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE, ACCORDING TO A SURVEY BY DR. FAISAL	1024
A REVIEW PAPER BY DR FAISAL THAT HUMAN RIGHTS INFORMATION MANAGEMENT SYSTEM, INDICATORS FOR EVALUATING HOW HUMAN RIGHTS ARE BEING IMPLEMENTED IN PAKISTAN.....	1025
YOUTH POPULATION'S POTENCY IN MANAGEMENT OF CONFLICTS AND POLITICAL DISTURBANCES	1027
BLENDED LEARNING: A NEW CHALLENGE FOR PAKISTANI UNIVERSITY STUDENTS'	1028
STUDENTS ASSESSMENT OF ONLINE EDUCATION DURING THE COVID-19 EPIDEMIC: AN ANALYSIS	1029
WAREHOUSE PROBLEM IN LOGISTICS SYSTEM AND THEIR DIGITAL SOLUTIONS.....	1030
EFFICIENCY OF WEB-BASED, COMPUTER AND MOBILE SOFTWARE APPLICATIONS IN FACILITATING TEACHING AND LEARNING OF CHEMICAL CONCEPTS	1031
EXPLORING THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EDUCATION (AIED) AS AN EFFECTIVE CLASSROOM ASSISTANT TOOL: AN EXPLICIT SURVEY FOR EDUCATIONAL MANAGEMENT	1032
DYSLEXIA AND DETERMINATION OF THE DEGREE OF DIFFICULTY FOR CHILDREN AGED 6-9 YEARS.....	1039
PECULIARITIES OF LANGUAGE/SPEECH DEVELOPMENT OF ALBANIAN CHILDREN (AGE 3-6 YEARS).....	1046
ONLINE EDUCATION IN ROMANIA DURING COVID19 PANDEMICS	1061

MODERN SCHOOL MANAGEMENT: PROBLEMS, FUNCTIONS, LEVELS.....	1067
PRINCIPALS LEADERSHIP STYLE AND TEACHERS PERFORMANCE IN SECONDARY SCHOOLS IN DELTA STATE.....	1073
FORMULATION AND EVALUATION OF TRADITIONAL MEDICINE BASED HERBAL LOZENGES, JELLIES AND DISPERSIBLE TABLETS	1074
NUMERICAL SIMULATION OF ROTARY FRICTION WELDING FOR SIMILAR MATERIALS	1075
IMPACTS OF INVASIVE SPECIES ON NATIVE ECOSYSTEMS AND BIODIVERSITY: A GLOBAL REVIEW.....	1083
EFFECT OF ANTICANCER ACTIVITES OF CREPIDIUM ACUMINATUM ON MUTLIPLE IN-VITRO CELL LINES.....	1084
ALLIUM CEPA'S THERAPEUTIC POTENTIAL AGAINST SARS-COV2 WAS EVALUATED THROUGH DOCKING AND ADMET STUDIES	1085
RARE AND ENDEMIC MEDICINAL PLANTS OF <i>ARISTOLOCHIA</i> GENUS WITH WEALTHY BIOACTIVE CHEMICALS AND PHARMACOLOGICAL EFFECTS: AN UPDATE.....	1086
EFFECTS OF IRON OXIDE NANOPARTICLES ON GROWTH, BODY COMPOSITION AND BLOOD INDICES IN <i>CYPRINUS CARPIO</i> FINGERLINGS	1087
EFFECTS OF ZINC OXIDE NANOPARTICLES ON GROWTH, CARCASS AND NUTRIENT DIGESTIBILITY IN MORI, <i>CIRRHINUS MRIGALA</i>, FINGERLINGS	1088
STRUCTURE-BASED VIRTUAL SCREENING AND MOLECULAR DOCKING STUDIES FOR THE DISCOVERY OF NOVEL ANTIVIRAL MEDICATIONS.....	1089
COMBINED COMPUTATIONAL APPROACHES FOR DEVELOPING NEW ANTI-ALZHEIMERDRUG CANDIDATES: 3D-QSAR, MOLECULAR DOCKING AND MOLECULAR DYNAMICS STUDIES OF NEW CLASSES DERIVATIVES.....	1090
EVALUATION OF COBALT CHLORIDE TOXICITY IN <i>CYPRINUS CARPIO</i> LIVER USING FATTY ACID PROFILE.....	1092
SEED OIL FATTY ACID COMPOSITION IN <i>CAMELINA SATIVA</i> (L.) CRANTZ (BRASSICACEAE)	1093
NANOELECTRONICS AND NANOPHOTONICS -A SHORT REVIEW	1094
BIOMEDICAL APPLICATION OF CARBON NANOTUBES FOR PROTEINS EXTRACTION AND SEPARATION	1095
APPLICATIONS OF NANODIAMONDS IN THE DETECTION AND THERAPY OF INFECTIOUS DISEASES	1096

ENHANCED PROTECTION OF <i>SOLANUM LYCOPERSICUM</i> AGAINST <i>VERTICILLIUM DAHLIAE</i> THROUGH CHITOSAN AND CHITOSAN-NANOHYDROXYAPATITE TREATMENT.....	1097
ANATOMICAL STUDY OF VIRUS INFECTED GROUNDNUT LEAVES	1098
DEFENSE RESPONSE MEDIATED BY SILICON IN <i>CAPSICUM ANNUM</i> L. INFECTED WITH <i>FUSARIUM VERTICILLIOIDES</i> (SACC.) NIRENBERG.....	1099
EVALUATION OF NEUROTOXIC EFFECT AND PROTEIN OXIDATION BY BARIUM CHLORIDE IN <i>PALAEMON ADSPERSUS</i> (DECAPODA, PALAEMONIDAE)	1100
CELLULAR EFFECTS UNDERLYING BARIUM CHLORIDE-INDUCED PROTEIN OXIDATION AND NEUROTOXICITY IN <i>RUDITAPES DECUSSATUS</i> GILLS AND DIGESTIVE GLAND.....	1101
ANALYSIS AND DIGITISATION OF H. DOSMUKHAMEDOV'S CONTRIBUTION TO THE NATURAL SCIENCES.....	1102
SPATIAL AND TEMPORAL RELATIONSHIPS BETWEEN LAND USE LAND COVER AND LAND SURFACE TEMPERATURE	1107
EVALUATING THE IMPACT OF MOTOR OIL, $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ AND NaCl ON THE BEHAVIOR OF LIME-STABILIZED HIGH-PLASTICITY GREY CLAYEY SOIL	1108
POWER GRAPHS OF GYROGROUPS DETERMINED BY THEIR GENERALIZED SPECTRA ..	1109
BSYNTHESIS OF NEW SUPRAMOLECULAR COMPOUNDS BASED ON SCHIFF BASES AND Ni NANOPARTICLES.....	1110
A HEALTH STATUS CHECKER AND MONITORING SYSTEM.....	1111
IS EMERGENT SCENARIO IN THE EARLY UNIVERSE A CONSEQUENCE OF THE DYNAMICS OF REAL SCALAR FIELD PARTICLE?.....	1112
EFFECTS OF LEMON (<i>Citrus limon</i>) JUICE ON THE PHYSICOCHEMICAL PARAMETERS OF BOREHOLE WATER IN EKOWE COMMUNITY OF BAYELSA STATE, NIGERIA	1113
EXPERIMENTAL STUDY OF TEMPERATURE EVOLUTION IN A SOLAR CHIMNEY	1127
INFLUENCE OF MONITORING AND EVALUATION ON CONSTRUCTION PROJECT DELIVERY: A REVIEW.....	1128
ASSESSMENT OF TEACHING MATERIALS ON PRACTICAL AGRICULTURE IN SECONDARY SCHOOLS IN BORNO STATE, NIGERIA	1143
MANAGEMENT OF HYBRID PV/BATTERY SYSTEM UNDER VARIABLE LOAD CONDITIONS	1151
MANAGEMENT OF THE COMPLICATIONS OF HEPATIC CIRRHOSIS	1152
NURSING CARE IN PATIENTS WITH EXTERNAL FIXATION.....	1161

ANALYSIS OF RESULTS MADE IN DEPARTMENT OF MEDICAL BIOCHEMISTRY IN PHO CLINICAL HOSPITAL BITOLA, MACEDONIA FOR GESTATIONAL DIABETES FOR LAST EIGHT YEARS 2015-2023.....	1169
VALIDATED EVIDENCE-BASED MODULE TO IMPROVE RISK ASSESSMENT OF PRESSURE ULCER USING THE BRADEN SCALE	1170
SOME MEDICAL PROBLEMS OF NEONATES	1172
HEPATITIS B SURFACE ANTIGEN AND <i>PLASMODIUM FALCIPARUM</i> PREVALENCE AND CO-INFECTION IN HIV-1 PATIENTS IN BAYELSA, NIGERIA.....	1173
SANGUINE KNEE EFFUSIONS IN SPROCKETS AND PHYSIOTHERAPEUTIC MANIPULATIONS	1174
PROPOSING A NON-PHARMACOLOGICAL ANNUAL PROTOCOL OF PHYSICAL ACTIVITY AS A PROMOTION IN PUBLIC HEALTH.....	1176
CONSUMER EMPOWERMENT IN PRODUCT SELECTION AND DECISION-MAKING PROCESS	1177
MILLETS: THE SUNSHINE FOR SUSTAINABLE FUTURE	1184
MOLECULAR TESTS FOR RAPID DIAGNOSIS OF COVID-19: RTQPCR VS. RT-LAMP METHOD	1185
DETECTION AND STIMULATION OF APRICOT KERNEL OIL ADULTERATION BY DIGITAL APPROACH: FTIR-CHEMOMETRICS	1186
EFFECT ON YELLOW RUST DISSEMINATION OF MIXING SUSCEPTIBLE AND RESISTANT SOFT WHEAT VARIETIES.....	1187
VERBASCUM THAPSUS ROOTS: A POTENTIAL SOURCE OF ANTIOXIDANTS AND ANTIMICROBIALS	1188
OXIDATIVE STRESS BIOMARKERS IN THE TUNIC OF THE SOLITARY ASCIDIAN <i>CIONA INTESTINALIS</i> EXPOSED TO MERCURY	1189
EVALUATION OF THE ANTIOXIDANT ACTIVITY OF THE PLANT <i>CALICOTOME VILLOSA LINK</i> BY DIFFERENT EXTRACTION METHODS	1190
SCREENING FOR WATER STRESS TOLERANCE IN FIG (<i>FICUS CARICAL.</i>) VARIETIES USING MORPHOLOGICAL TRAITS	1191
PUBLIC PERCEPTION OF THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE MANAGEMENT AT THE ELEPHANT TRAINING CENTER IN WAY KAMBAS NATIONAL PARK.....	1192
INTEGRATING QSAR, PHARMACOPHORE, ADMET, COVALENT DOCKING, MD SIMULATION, AND FREE BINDING ENERGY FOR PREDICTION OF NOVEL JAK3/STAT INHIBITORS THROUGH PYRIMIDINE-4,6-DIAMINE	1202

AI APPLİCATIONS İN THE REALMS OF BANKİNG AND FİNANCİAL SERVİCES.....	1203
ANALYSIS OF BUSINESS FEASIBILITY STUDY ON JASMINE FOTOCOPY	1204
THIS IS IMPACT OF KNOWLEDGE MANAGEMENT ON LEADERS CAPABILITY IN WORK PERFORMANCE.....	1208
CUSTOMER ENJOYMENT AND LOYALTY IN BANGLADESHI FAST-FOOD RESTAURANT..	1209
FEASIBILITY STUDY ANALYSIS OF ALFA BATIK BUSINESS	1210
A SURVEY ON GENDER DISCRIMINATION.....	1215
COOPERATIVES AS A SOLUTION TO INDONESIA'S POPULIST ECONOMY	1216
THE INFORMATION POWER OF THE CROWD – THE CROWDSOURCİNG İNTELLİGENCE	1217
THE HUMAN SİDE OF CYBERSECURİTY	1218
DİVAN ŞİİRİNDE ORGANİK TAŞLAR.....	1219

APPLICATION OF CURRICULUM PRINCIPLES AND TYPES OF KNOWLEDGE IN FINE ARTS TEACHING METHODOLOGY

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University

Emilaghayev93@mail.ru

Abstract

The curriculum, which includes the development of modern education and plays an important role in providing students with knowledge and skills, is more interesting for the newly formed young generation. We should especially emphasize the name of the subject of fine arts in the development of students' creative abilities. Important principles of the curriculum such as student-oriented, personality-oriented, demand-oriented, result-oriented, integrative and assessment standards are also in the foreground in the teaching methodology of fine arts. The application and development of knowledge and its types are carried out in various forms and methods to secondary school students. In this article, the principles of the curriculum and the types of knowledge, which play an important role in the teaching methodology of fine arts in our modern education, are analyzed and presented with theoretical and experimental evidence.

Keywords: Azerbaijan, education, high school, fine arts, curriculum, knowledge

TƏSVİRİ SƏNƏT FƏNNİNİN TƏDRİSİ METODİKASINDA KURİKULUMUN PRİNSİPLƏRİ VƏ BİLİYİN NÖVLƏRİNİN TƏTBİQİ

Xülasə

Müasir təhsilin inkişafını özündə birləşdirən, şagirdlərdə biliklə bərabər bacarıqlarının da təqdim edilməsində mühüm rol oynayan konseptual təhsil proqramı hesab edilən kurikulum yeni formalaşan gənc nəsil üçün daha maraqlıdır. Şagirdlərdə yaradıcı qabiliyyətlərinin inkişaf etdirilməsində təsviri sənət fənninin adını xüsusilə vurğulamalıyıq. Kurikulumun şagirdyönlülük, şəxsiyyətyönlülük, tələbyönlülük, nəticəyönlülük, integrativlik və qiymətləndirmə standartları kimi mühüm prinsipləri təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında da ön plandadır. Formalaşmaqda olan orta məktəb şagirdlərinə bilik və onun növlərinin tətbiqi, inkişafı isə müxtəlif forma və üsullarla aparılır. Bu məqalədə müasir təhsilimizdə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında mühüm rol oynayan kurikulumun prinsipləri və biliyin növləri təhlil edilərək, nəzəri və təcrübi sübutlarla təqdim edilir.

Açar sözlər: Azərbaycan, təhsil, orta məktəb, təsviri sənət, kurikulum, bilik

Giriş

Təhsil ölkənin davamlı inkişafı və iqtisadi artımını təmin edən mühüm faktorlarındanır. Müasir dünya təhsilində artıq yeni bir kurikulum termini şagirdlərin istedadının üzə çıxarılmasında mühüm bir mərhələ kimi aktualdır. Kurikulum dünyanın mütərəqqi təhsil modellərindən biri kimi hazırda ən aktual konseptual təhsil layihəsidir. Formalaşmaqda olan şagirdin dünyagörüşü, bacarıqları, elmi və yaradıcı düşüncələrini özündə birləşdirən kurikulum təlim-təhsil formasıdır. Bilik, bacarıq və vərdişin bütün nəzəri əsasları kurikulumun düsturudur. Azərbaycanda 2006-cı ildə milli kurikulum qəbul edilib. 2008-ci ildən isə Azərbaycan məktəblərində tətbiq edilmişdir. I sinifdən IX sinifə qədər təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında da kurikulum təhsil metodundan istifadə edilir.

MÖVZUNUN İŞLƏNMƏ DƏRƏCƏSİ

Müasir kurikulumun hər bir prinsipinin nəzəri və təcrübi əsasları təsviri sənət fənni bərsində şagirdlərdə maraq oyadır.

1.Şagirdyönümlülük: Bu prinsipi təsviri sənət fənninin tədrisində nəzərə alsaq, şagirdlərin istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafı ön plana çıxarılır. Təsviri sənət fənnində şagirdyönümlülük prinsipi əsasən rəng, süjet, obraz və əsərlərin səhnələşdirilməsi əsasında qurulur. VIII sinif şagirdləri üçün Ogüst Renuarın “Avarçəkənlərin səhər yeməyi” əsərinin təhlilini keçəndən sonra müəllim səhnələşdirərək daha da maraq oyatmalıdır.

İLL 1. Ogüst Renuar “Avarçəkənlərin səhər yeməyi”

2.Şəxsiyyətyönümlülük. Orta məktəblərdə formalaşmaqda olan şagirdlərdə xüsusilə estetik zövq və əl qabiliyyəti inkişaf etdirilməlidir. Şəxsiyyətin təhsildə rolunu aktual etmək üçün milli və bəşəri dəyərlərdə formalaşdırılmalıdır. IV sinif şagirdlərinə Azərbaycan rəssamlarının təsvir etdiyi Novruz əsərlərini göstərən müəllim, həm də bu bayramın tarixi, adət-ənənələri barəsində məlumat verməlidir.

İLL 2. Ələkbər Rzaquliyev “Yumurta döyüşü”

3. Tələbyönümlülük. Orta məktəblərdə təsviri sənət fənnini tədris edən müəllim fərdin, cəmiyyətin və dövlətin dəyişən ehtiyaclarını nəzərə alaraq müasir təhsil metod və üsullarından istifadə edərək maraqlı dərslər keçməlidir. Bunun üçün aşağıdakı qaydalara riayət etməlidir:

- Təsviri sənət fənninin tədrisində müəllim şagirdlərə “ağıllı lövhələrdə” danışdığı hər bir əsəri göstərməlidir
- Təsviri sənət fənninin tədrisində müəllim şagirdlərdə estetik reaksiya formalaşdırılmalıdır
- Təsviri sənət fənninin tədrisində şagirdlər rəng, obraz, süjet və müstəqil ideyalara əsaslanıb sadə və mürəkkəb kompozisiyalar işləməlidirlər.
- Təsviri sənət fənninin tədrisində müəllim məzmun xətti üzrə dərslərini qurmalıdır

-Təsviri sənət fənninin tədrisində müəllim iş üsulu və formaları, komanda işləmək bacarıqlarını şagirdlərdə inkişaf etdirməlidir

4.Nəticəyönümlülük. Təsviri sənət fənninin tədrisində müəllim nəzərdə tutulan təlim nailiyyətlərini bir dərsin və ya ilin sonu üçün müəyyən etməlidir. VI sinifdə “İnsan və təsviri sənət” mövzusunda müəllim aşağıdakı təlim nəticələrini müəyyən edərək, şagirdlərdə bu öyrənmə və bacarıqları formalaşdırmalıdır:

a.təsviri sənətin və cəmiyyətin inkişafını nümunələr əsasında əlaqələndirərək şərh edir

b.təsviri sənətin növlərini xarakterik xüsusiyyətlərinə görə şərh edir

c.həyati görüntülərin real və ya abstrakt təsvirində sadə karandaş, flomaster, pastel təbaşirlər və sulu boyalardan istifadə edir

d.təsviri sənət əsərlərində milli-üslubi cəhətlərə (obraz, obyekt, hadisə) estetik münasibət bildirir

5.İnteqrativlik. Bu kurikulumun prinsipi zamanı təsviri sənət müəllimi təhsilin məzmun komponentlərini bir-biri və həyatla sistemli şəkildə əlaqələndirməlidir. IX sinif şagirdlərinə Ömər Eldarovun “Zamanın dörd rəngi” əsərini təqdim edən müəllim insanın gənclikdən, qocalığa qədər olan həyat yolunu danışaraq əsər barəsində fikirlər söyləyir.Digər fənlərlə inteqrativlikdə isə təsviri sənət daha çox tarix, ədəbiyyat, musiqi və texnologiya ilə qarşılaşdırılır.

İLL 3. Ömər Eldarov “Zamanın dörd rəngi”

6.Qiymətləndirmə standartları. Təsviri sənət fənninin tədrisində müəllim həm də dövlətin tələb etdiyi qiymətləndirməni düzgün aparmalıdır. Şagirdlərin kompozisiyalar işləmək, nəzəri bilikləri, yaradıcı araşdırmalarını nəzərə alaraq, ədalətli qiymətləndirmə aparmalıdır.

Təsviri sənətin tədrisi metodikasını şagirdlərdə formalaşdırmaq üçün biliyin növlərindən də geniş istifadə edilir. Bilik öyrənmə, araşdırma və müşahidə nəticəsində əldə edilən mürəkkəb bir prosesdir. Hansı fənnin tədris olunmasında asılı olmayaq, təhsilin başlıca məqsədlərindən biri, düzgün olduğu təsdiqlənmiş biliyin öyrədilməsidir. Şagirdlər biliyi qavrayan zaman öz düşüncə, fikir və yaradıcılıq qabiliyyətlərini də ortaya qoymalıdır.

Biliyin dörd növü var və orta məktəblərdə təsviri sənətin tədrisi metodikasında müxtəlif üsul və izahlarla şagirdlərdə formalaşdırılır.

Faktoloji (deklarativ) bilik. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında faktoloji bilik, onu başa düşmək və sistemləşdirmək üçün, lazım olan bütün əsas elementləri əhatə edir. Bura təsviri sənət fənni ilə bağlı elmi informasiyalar daxildir. Amma ki, təsviri sənət fənnində faktoloji informasiyalar həddindən artıq çox olduğu və bu qədər biliyin qavranılması mümkün olmadığı üçün onların heç də hamısı şagirdlərə təqdim olunmur, öyrədici olması üçün əsasən informasiya seçici şəkildə şagirdlərə təqdim edilir. Faktoloji bilik iki hissəyə bölünür:

a)terminoloji bilik təsviri sənət fənni ilə bağlı olan elementləri əhatə edir. Misal olaraq, təsviri sənət fənninə aid lessirovka, quaş, akvarel terminlərini vurğulaya bilərik.

b)spesifik bilik isə təsviri sənətdə baş verən hadisə, yer, rəssamlar, tarixə aid olan informasiyalara əsaslanır. Rənglər haqqında biliklər yalnız təsviri sənətə məxsusdur. Rənglərin formalaşması, sintezindən meydana gələn yeni çalarlar təsviri sənət fənninin spesifik bilik formasıdır. Spesifik biliyə cərəyanlar, onların formalaşdığı ərazi, məşhur nümayəndələri haqqında digər bilikləri də aid etmək olar.

Konseptual bilik. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında konseptual bilik kateqoriya, təsnifat, prinsip, ümumiləşdirmə, nəzəriyyə, model və strukturlar, həmçinin onlar arasındakı əlaqəni göstərən mürəkkəb bir bilik növüdür. V sinif təsviri sənət fənnində “Azərbaycan daxmalarının daxili dünyası” mövzusunda şagirdlər Abbas Hüseyinin “Azərbaycan ailəsi” əsəri haqqındakı fikirləri öz sözləriylə deməklə yaradıcı biliklərini inkişaf etdirirlər. Azərbaycan xalçalarının oxşar-fərqli tərəflərini fərqləndirib və müqayisə etmək kimi mühüm bilik bacarığı V sinif şagirdlərində təsviri sənət fənnini tədris edən müəllim tərəfindən formalaşdırılmalıdır. VI sinif təsviri sənət fənnində “Heykəltəraşlıqda material və obraz” mövzusunda şagirdlər heykəl nümunələrini material və obraz xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırmalıdır.

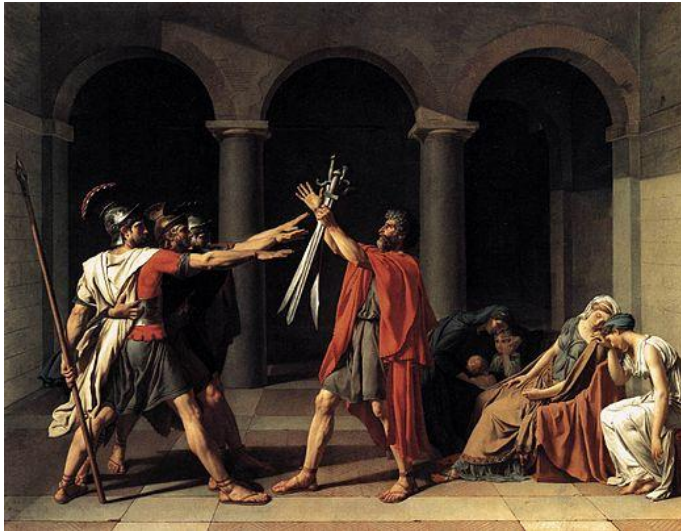

İLL 4. “Şilyan” xalçası

İLL 5. “Malıbəyli” xalçası

Prosedural bilik. Təsviri sənət fənnində bir şeyi necə etmək haqqındakı, başqa sözlə, müəyyən tapşırıqın icrası üçün lazım olan bilikdir. Əsasən bacarıq, alqoritm, texnika, metod, müvafiq prosedurlardan yerində istifadə etmək meyarı kimi fəaliyyət ardıcılıqlarını özündə birləşdirir. Bu bilik uzun müddət şagirdlə işlənildikdən sonra avtomatikləşir. Təsviri sənət müəllimi şagirdlərdə əsərləri təhlil etməyin yol, üsul, metod ardıcılıqlarını düzgün, dəqiq və aydın başa salmalıdır. VIII sinif təsviri sənət fənnində “Jak Lui David: tarixi obrazlar” mövsunda müəllim məşhur fransız rəssamın “Horatsilərin andı” əsərini şagirdlərə təqdim edib, ardıcıl formada təhlil üzərində işləməlidir.

İLL 6. Jak Lui David “Horatsilərin andı”

Metakoqnitiv bilik. Metakoqnitiv bilik ümumilikdə, idraki proseslər haqqındakı məlumatlılıqdır. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında şagirdlərdə mühüm çətinliklərdən biri terminlərin, cərəyanların, rəssamların adlarının söylənməsində çətinlik çəkilməsidir. Bunun üçün şagirdlərə həmin ifadələrin adlarını qeyd dəftərlərinə yazaraq çətinliyi aradan qaldırmaq kimi mühüm tapşırıqlar vermək olar. Təsviri sənət fənninin tədrisində metakoqnitiv bilik üç əsas kateqoriyaya bölünür:

- 1.strateji bilik (şagird özü üçün strategiya müəyyənləşdirir)
- 2.idraki tapşırıqkar haqqında bilik (öyrənməyin daha asan, yaxşı yolunu formalaşdırmaq)
- 3.şagirdin özü haqqında bilik sahibi olması

Müasir təhsilimizdə təsviri sənətin tədrisi metodikasında kurikulumun prinsipləri və biliyin növlərinin tətbiqi şagirdlərdə fənnə qarşı maraq oyatmaqla bərabər, dünyagörüşlərinin də inkişaf etməsində əsaslı şəkildə rol oynayır.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

- 1.I sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı- 2021. 88 s
- 2.II sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı -2021 .56 s
- 3.III sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı-2022. 64 s
- 4.IV sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı-2019. 72 s
- 5.V sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı -2020. 80 s
- 6.VI sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı -2021. 96 s
- 7.VII sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı -2022. 96 s
- 8.VIII sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı -2019. 96 s
- 9.IX sinif təsviri incəsənət dərslisi. Bakı -2020. 136 s
10. Həsənov İ., Rüstəmov A., Babayeva N. “Kurikulum, metodika, pedaqogika”. Bakı- 2021. s 7;51